

[Type here]

Energietransitieplan Meedenkgroep - notulen compleet

d.d. 8 november 2024 – plus reacties van Team Energie

Input:

3 sessies:

16 okt – twee deelnemers, oa duurzaamheidscoach, Erik Bulten (programmaleider) aanwezig

24 okt – vier deelnemers, oa Warm Klapwijk en de 'Ambassadeurs'

30 okt – vijf deelnemers, oa Warm Klapwijk en HWY

Schriftelijk / pdf met commentaren:

8 personen (waarvan 2 niet aanwezig tijdens de sessies)

[Type here]

Drie niveaus van commentaren:

- zinsniveau, taal afkortingen >> gelijk verwerken
- Hoofdstuk >>> clusteren en bespreken
- Algemeen, visie >>> clusteren en bespreken

Welke vragen roept dit plan bij u op?

Concreetheid: beschouwing ipv visie/plan/roadmap:

- Wat of wie is de doelgroep van dit stuk?
- Het heet plan, maar het is eigenlijk een beschouwing. Het is nu veel terugkijken: wat is er al gelukt.
- Wat is nou de visie?
Bv.: PN gaat voor 80% naar bron xyz (hoeveel willen we aan WN koppelen, bv.). Het stuk is meer beschouwend dan richtinggevend.
- Ik wil eigenlijk lezen welke wijken wanneer van het gas af gaan. Zeg dat maar gewoon, en laat de storm maar over je heenkomen.
Meer duidelijkheid is belangrijk voor het handelingsperspectief.
Les Klapwijk: de onzekerheid maakte besluiteloos.

[2024 11 11] Interpretatie door Team Energie:

Wees helder wat je wil, en wat je rol is.

[Type here]

‘Terugkijken’ / H4 >>> dit gaan we comprimeren naar monitoringsdashboard.

Over wijken aanwijzen:

Visie is: ‘eerlijk, haalbaar en betaalbaar’. Zonder Wcw is het niet mogelijk om nu op warmtenetten voor de bebouwde omgeving in te zetten. Dus bebouwde omgeving moet vooral isoleren. Glastuinbouw wel verduurzamen.

2050: CO2 neutraal

2030: 49% CO2 neutraal

Deze doelstellingen willen we bereiken door:

1. Besparen
2. Hernieuwbare opwek electra / warmte
3. Aardgasvrij >>> mix van oplossingen: Aardwarmte/geothermie, electrificatie
4. Mobiliteit

We stellen de volgende structuur voor:

SAMENVATTING

Inleiding en aanleiding

1 Doel en visie (inclusief wettelijke uitdagingen)

2 Terugblik (monitoringsdashboard)

3 Randvoorwaarden

[Type here]

4/6 Koersen Bebouwde Omgeving
Faciliteren / Warmte / Elektriciteit

7 Koers GTB

8 Inzet en rol van gemeente

Bijlages:

- Monitoringsdashboard
- Netcongestie
- Geothermie

[Type here]

Circle of influence van een gemeente:

- Kom ook uit voor de delen waar je zwak staat – bv dat je zit te wachten op nationale regelgeving.
- Ik wil dan ook lezen: we zetten tools X, Y, Z in om de overstap te maken.
De tool die ik mis is 'regelgeving'. Dan is duidelijk wat er gaat gebeuren, en dan zijn de opties duidelijk.
- Het dilemma dat er steeds meer mensen voor individuele oplossingen gaan kiezen, en daarmee een collectieve steeds onaantrekkelijker wordt: hoe gaat de gemeente daarmee om / **hoe wil je dat voorkomen**.
Mensen zien de elektriciteit als een nutsvoorziening; dus "waarom moet ik betalen om in te stappen?"
- Het landelijke dilemma: hoe wordt het WN nou wel succesvol? Hoe komen we die drempel over, hoe krijg je de hh's mee?

Leg 'gewoon' uit wat het landelijke dilemma is. Waarom zitten alle Nederlandse gemeenten nu in een lastig parket? Suggesties: "als er geen politieke keuzes worden gemaakt, dan zullen de wijken niet op een WN worden aangesloten. Als de urgentie door de politiek of de ambtenaren wel wordt gevoeld, (bv door CO2 beprijzing een warmtenet wel de economische betere optie wordt) als dat kantelpunt duidelijk wordt, moet de gemeente dit gaan faciliteren.

De verschillende oplossingen:

- Kun je op bepaalde onderdelen al wat concreter zijn? De informatie over warmtenetten is vrij concreet, andere opties worden wat vager beschreven. Dit roept de vraag op: wat gaan wij doen?
- We missen het perspectief op innovatie: De markt gaat veranderen, de techniek ontwikkelt door. Maak een plan dat die veranderingen omarmt. Bv: maak een combinatie tussen kassen en bewoners.
- De markt gaat veranderen, de techniek ontwikkelt door. Maak een plan dat die veranderingen omarmt.
- Graag meer innovatie in techniek overwegen (bv opslag in basalt). Het klinkt nu als een verhaal dat alleen is geschreven in het hier en nu. Denk bv ook aan kleinschalige collectieve oplossingen (een warmtenet op straatniveau).

[Type here]

- Waterstof: echt heel goed uitleggen waarom je dat niet wil. Leg uit dat het duur is, dat we de bronnen niet hebben. Demystificeer de oplossingen die niet kunnen. Leg uit dat het alleen geschikt is voor industrie. Leg uit dat het aantrekkelijk klinkt omdat het een belofte is van 'niet hoeven te veranderen', makkelijk overstappen zonder aanpassingen.
- Waterstof: dat het geen alternatief is klopt, maar het moet wel duidelijker op papier staan dat het gewoon een 'nee' is.
- Biomassa ontbreekt. Houtkacheltjes gaan goed. Daarmee drukken mensen hun gasrekening, op koude dagen. Wat vind de gemeente hiervan? Op windstillen dagen ruik je de kacheltjes. Hoe zit het met de fijnstofnormering? Hoeveel ruimte is er nog? Gaan we dit handhaven? Maak duidelijk dat je dit als gemeente niet wil.

Team Energie >>> dit moet verwerkt worden in H Koers Warmte (voeg toe Groen gas...)

Urgentie / wat als we niets doen / scenario's:

- Maak helemaal aan het begin duidelijk wat je ideale scenario is, en waarom het dat is. Leg nog beter uit wat de voordelen zijn van een afgewogen keuze voor warmtenetten in bepaalde wijken. Wat zijn de nadelen, als we als gemeente geen regie hierop pakken? #scenario's
Team Energie >>> zoveel mogelijk buurten aangesloten op collectieve warmtenetten in warmte van een publiek warmtebedrijf. Waarom: omdat dat de hoogste kans biedt op een eerlijk, haalbaar en betaalbare warmtevoorziening, en we het elektriciteitsnet niet meer dan nodig hoeven te verzwaren.

Waar is de urgentie: wat is de stip aan de horizon, een moment waarop het gas eraf gaat.

Team Energie >>>> als we niet snel overgaan op warmtenetten, dan komen we op een punt waar teveel mensen hun eigen en dus elektrische oplossing gaan kiezen.

[Type here]

- Wat als we wachten, wanneer missen we de afslag om nog op rendabele wijze met warmtenetten aan de slag te kunnen?
Team Energie >>>> dit decennium.
- Suggesties: als er geen politieke keuzes worden gemaakt, dan zullen de wijken niet op een WN worden aangesloten. Als de urgentie door de politiek of de ambtenaren wel wordt gevoeld, bv doordat door CO2 prijs een warmtenet wel de economische betere optie wordt... als dat kantelpunt duidelijk wordt, moet de gemeente dit gaan faciliteren.
- Haal de horizon dichterbij. 2050 is te ver weg. Daarom is het belangrijk om andere jaartallen te kunnen noemen. Dan creëer je feitelijk een probleem, waarin je kunt gaan ontzorgen.
- Ik haal er niet uit dat het warmtenet 'doorgevoerd moet worden'. Is dat een wens van de gemeente, of is dat een verplichting?
- Het waarom [zoals het verhaal van Erik bij 'Van Papier naar Praktijk']. Noem de diverse motivaties om over te stappen. Dus bijvoorbeeld: vind de gemeente het erg als het warmtenet er niet komt, maar iedereen aan de warmtepomp gaat?
- Leg uit: minder deelnemers aan een WN, is dat alleen slecht voor de businesscase, of is dat ook technisch een probleem?
- Scenario: wat als je het geld dat je anders in zou zetten voor de WN-ten, zou inzetten voor de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk... wat is dan de consequentie?
Hoe pakt dat in 2050 uit?
Scenario: de GTB op warmtenetten, en de huizen op elektriciteit.
- Schets ook de ongewenste scenario's: bv wat zijn de consequenties als we massaal Airco's gaan installeren?
- Graag een duidelijker scenario voor individuele oplossingen (all electric). Krijgen we dan inderdaad last van netcongestie? Hoe ziet het er dan uit?
- Klapwijk: de koppelkansen met klimaatbestendig maken vd straten, hebben we al gemist.
- Misschien ook schetsen wat er in de toekomst gaat veranderen aan context: hogere gasprijs, meer onzekerheid over levering. CO2 beprijzing, etc. Blijf dan wel bij referenties naar goed aangeschreven bronnen.

[Type here]

- Benoem ook de 50%-doelstelling voor 2030 en specificeer hoe deze vertaald wordt naar de P-N context.

Team Energie >>> zoveel mogelijk buurten aangesloten op collectieve warmtenetten in warmte van een publiek warmtebedrijf. Waarom: omdat dat de hoogste kans biedt op een eerlijk, haalbaar en betaalbare warmtevoorziening, op lage maatschappelijke kosten, en we het elektriciteitsnet niet meer dan nodig hoeven te verzwaren.

Rol van de gemeente:

- Beschrijf het **krachteveld**, de partijen die moeten investeren (geld, risico, besluitkracht) om de energietransitie mogelijk te maken. Bijvoorbeeld: wie wordt eigenaar van een warmtenet?
- Verduidelijk de rol van de gemeentelijke overheid **in relatie tot** Europese, nationale, regionale en lokale belangen. Beschrijf daarna het doel van dit plan in het kader van die specifieke rol.
- Rol van gemeente: welke rol wil de gemeente pakken?
Ik herken bij de gemeente weinig drive om het zelf te doen.
Bv.: Wordt de gemeente PN eigenaar van een sub-transport net?
- Als WN de ideale oplossingen zijn, dan moet een overheid dat oppakken, of anderen lokale partijen.
- In de 'beschouwing' wil je laten zien: wie is de eigenaar van dit probleem, en wat is de urgentie? (waarom)
- De gemeente moet er zelf van overtuigd zijn dat we de warmtenetten nodig hebben.
- Suggestie: per wijk een transitie-manager aanwijzen, die de verantwoording draagt. Als voorbeeld om te laten zien dat de gemeente echt verantwoording neemt, en echt gAAat voor het WN.
- HWY: zorg ervoor dat iedereen zijn eigen keuzes kan maken. En als je WN-en nodig hebt, zorg er dan voor dat het een aantrekkelijke keuze is. Rol overheid: initiëren, op sociale wijze. Dan overdragen aan de partij die opereert en exploiteert.
De overheid, en daarmee de lokale gemeente, moet het initiatief nemen om een lokaal warmtenet op te zetten en de benodigde infrastructuurinvesteringen voor dit publieke nut te socialiseren. Het aanvankelijke risico van een

[Type here]

lagere bezettingsgraad kan immers niet door een marktpartij of bewonersgroep gedragen worden. Daarom is het van belang dat de overheid samen met lokale partijen een participatiemodel opzet. Na de realisatie en de opstart van de marktwerking kan de overheid zich geleidelijk terugtrekken, zodat het operationele bedrijf zelfstandig haar specialistische taken kan uitvoeren."

- Beschrijf de rol van de gemeente in eigenaarschap, met 51% in een coöperatie.
(Wanneer het plan geen eigenaarschap toewijst (of geen expliciete vraag stelt dat er een eigenaar moet zijn als conditie), komt er geen warmtenet. Niemand zal het risico willen nemen zonder zekerheid van winst/profit/nut.
- Je kan nog toevoegen: Wat doet de gemeente zelf al in de uitvoering? Bijvoorbeeld lantaarnpalen vervangen door LED. Wagenpark geëlektrificeerd, geen vliegereizen maar treinreizen bij buitenlands bezoek. Ambtenaren krijgen reiskostenvergoeding voor OV en fiets, maar niet voor auto, enz.

Consequenties voor bewoners:

- Wat zijn **de consequenties voor bewoners**? In termen van kosten en storingen/risico's?
Suggestie: maak het verhaal aansprekend en begrijpelijk door illustratie van de consequenties aan de hand van concrete huizen/wijken. Bijvoorbeeld een huis in Emerald en een huis in de Dorpsstraat van Pijnacker (oud, klein, dichte bebouwing).
En als de toekomst te onzeker is om dit soort uitspraken te kunnen doen, werk dan met verschillende scenario's.
- En stel: een wijk gaat van het gas af, wat zijn dan de opties voor bewoners? Als de gemeente in een stuk kan onderbouwen wat de opties zijn... de verschillende opties beschrijven.
> de opties zijn WP en WN. Door het niet doorgaan van het WN, gaan mensen investeren in een WP. Nu wordt elektrisch verwarmen ondertussen duurder doordat de salderingsregeling verdwijnt.

[Type here]

Commentaren over de vorm / opmaak:

- Gebruik meer visualisaties. 10% van de inwoners in onze gemeente is laaggeletterd.
- Tijdslijn (op het iets concretere niveau) >>> of uitleggen wanneer dit soort specifieke info komt.
- Dilemma rond warmtenetten, perverse effecten van beprijzing voor coll/ind oplossingen; lange/korte termijn: ook daarvan animatie maken!

[Type here]

Commentaren | H1 Inleiding

- 1.2. Geef aan dat het plan minimaal elke 5 jaar wordt aangepast, maar dat de landelijke en provinciale doelstellingen en criteria (bij raadsbesluit) vastliggen of blijven bestaan.
- Wettelijk kader hier ook noemen. (dat Wgig en Wcw onderweg zijn)

[Type here]

Commentaren | H2 Opzet ETP 2024

- De titel zou "2025" moeten zijn; een plan moet naar de toekomst gericht zijn.
- Geef een beknopte visie voor 2030 en 2050, inclusief subdoelen voor 2025-2030, om er een echt plan van te maken.
- 2.2.1. Geef een visie op de glastuinbouw en benadruk de unieke combinatie voor P-N, waarbij bewoners kunnen mee profiteren. Neem opties voor seizoensopslag op.
- 2.2.2. Onderstreep de plannen voor een robuust en betrouwbaar regionaal transportnetwerk, inclusief onderliggend transport.
- 2.2.3. RES wordt genoemd; beschrijf de RES-doelen in het eigen plan.

[Type here]

Commentaren | H3 Relevante ontw.

- Beschouwend: benoem je kansen en bedreigingen.
- Het sentiment 'ik heb geen keuze' bij een WN speelt voor veel mensen een rol. Kun je ook benoemen. (als bedreiging)
- Misschien ook schetsen wat er in de toekomst gaat veranderen aan context: hogere gasprij, meer onzekerheid over levering. CO2 beprijzing, etc. Blijf dan wel bij referenties naar goed aangeschreven bronnen.
- 'Positieve bedreigingen': wat als gasprijzen ineens weer gaan stijgen?
- 3.4. Geef aan dat negatieve prijzen mogelijkheden bieden voor lokale opslag van warmte (voor seizoenen) en elektriciteit (voor dag/nacht). Daag lokale bedrijven uit tot oplossingen.
>>> naar Koers Warmte en Koers elektriciteit.
- Beschrijf de verwachting dat energie duurder wordt tenzij de markt innoveert.
Daag de P-N bedrijven uit om met marktoplossingen te komen en creëer meervoudige keuzes en opties.
- Bedreiging: Ik wil ook graag zien: met de woningbouwcorporaties kun je makkelijker schakelen. Dat is een belangrijke belemmerende factor.

Ventilatie:

- 3.5. De ervaringen met het Stichting HWY-ventilatieproject tonen aan dat slimme ventilatie bijdraagt aan de doelstelling van 25% energiereductie. Dit project biedt bewoners de mogelijkheid om te investeren in warmte-zone-indeling en slim ventileren in hun woning. Het is inefficiënt om een huis 24/7 te ventileren, bijvoorbeeld wanneer overdag niemand thuis is of de slaapkamer niet wordt gebruikt. Over tien jaar zullen we terugkijken op 2010 en ons verbazen dat het destijds normaal was om de mechanische ventilatie continu voor het hele huis te laten draaien en dat de winterse en net opgewarmde lucht gewoon weer naar buiten wordt uitgeblazen. Door gebruik te maken van

[Type here]

slimme ventilatiesystemen en zone-indelingen (met temperatuurregimes) kan zelfs in een label B-woning, zoals in De Venen met circa 800 woningen, een energiebesparing van meer dan 25% worden bereikt. Deze aanpak optimaliseert het energieverbruik op basis van de werkelijke behoeften van bewoners en helpt de doelstellingen voor verduurzaming dichterbij te brengen.

[Type here]

Commentaren | H4 Opgaven & ambities

- [4.2] Wat is de nationale trend, als het gaat om warmtenetten? Wat is specifiek voor PN, en wat is een landelijk probleem?
Leg uit: Waarom pakken we dit niet landelijk aan (de keuzes voor elektrificatie en de aanleg van warmtenetten)?
- 4.3. Geef expliciet de ambitie voor 2030 ook aan; het niet benoemen hiervan maakt het plan politiek te vrijblijvend. Jullie maken nu geen keuze in het plan. Als dit een bewuste keuze is (om 2030 niet expliciet te maken), benoem dit dan ook.
- Als je de trend in gasgebruik gaat bekijken, haal dan de nieuwbouw uit de vergelijking, om goed te kunnen zien wat het effect is van isolatie en ander gedrag

Team Energie >>> deze zijn verwerkt.

Glastuinbouw:

- 4.1. De grafiek kan misleidend zijn: splits deze in bebouwing en glastuinbouw, aangezien veel argumenten gericht zijn op bewoners terwijl de meeste warmte wordt afgenomen door de glastuinbouw. Pas dit ook toe op pagina 16.
- 4.2.3. Scheid in verhaal de elektriciteitsopwekking tussen bebouwing en glastuinbouw.
>>> deze overnemen.

[Type here]

Commentaren | H5 Randvoorw. en uitga.

Betaalbaarheid:

- Over 'haalbaar en betaalbaar': een warmtenet is nu nog niet betaalbaar. Gas is nu goedkoper.
- Betaalbaarheid uitleggen.
- toekomstperspectief en onzekerheden schetsen.
- Benoem het ondersteuningsaanbod van de gemeente. Voor Energiearmoede, maar ook algemeen.
- Beschouwing: benoem je kansen en bedreigingen.
Het sentiment 'ik heb geen keuze' bij een WN speelt voor veel mensen een rol. Kun je ook benoemen. (als bedreiging)
'Positieve bedreigingen': wat als gasprijzen ineens weer gaan stijgen?
- Stel vooraf duidelijke criteria op. En bij die criteria zou het top criterium moeten zijn: Energie-efficiëntie (i.p.v. kosteneffectiviteit). De transitie naar duurzame energie vergt niet alleen een focus op kosteneffectiviteit, maar vooral op energie-efficiëntie. Dit is van cruciaal belang omdat duurzame energie, hoewel milieuvriendelijk, van nature gebonden is aan tijd en plaats. Zo leveren wind en zon slechts energie wanneer de omstandigheden gunstig zijn, wat deze bronnen zowel nu als in de toekomst relatief schaars maakt. Om de kosten van duurzame energie te beheersen, is het essentieel om te investeren in energie-efficiënte infrastructuur en in innovaties die effectief omgaan met deze schaarste. Dit houdt in dat we slimme technologieën en infrastructuren

[Type here]

ontwikkelen die zorgen voor een optimale benutting van de beschikbare energie, waardoor we kosten op een duurzame manier kunnen verlagen.

- Suggestie: Socialiseren van de aansluiting op het warmtenet. Niet via subsidies. Via verhoging van het vastrecht.
- Let op: bij vergelijking gas vs WN, heb je het over de prijs van gas of over de exploitatiekosten? (de exploitatiekosten voor gas blijven namelijk ook gelijk).

Wetgeving:

- Klapwijk, HVC: voorwaarde was (conform wetgeving) dat het hele huis warm gestookt wordt. Er is bijna niemand meer die dat wil. Neem die lessen mee in je nieuwe plan!

[Type here]

Commentaren | H6 Koers besp. beb. omg.

- Maak duidelijk dat isolatie nog steeds de meest aantrekkelijke maatregel is.
- Suggestie: per wijk een transitie-manager aanwijzen, die de verantwoording draagt. Als voorbeeld om te laten zien dat de gemeente echt verantwoording neemt, en echt gAAt voor het WN.
- Het is een taak van de gemeente om burgers technisch en financieel te begeleiden. Hoe kunnen we dat stapje 'onafhankelijk advies' nog beter inrichten?
Caro: bv. straat-advies in reactie op bewoner die initiatief neemt en bewoners ronselt. #interventie

Bouwtypologie:

- [6.3] Is er onderzoek gedaan naar de verbetermogelijkheden bij een specifiek bouwtype? (Nootdorp kent maar twee typen huizen). Stappenplan.
- Suggestie: 6.1. Maak een tabel van gebouwtypen: vóór 1990, 1990-2000, 2000-2023 en na 2023, met voor elke type opties voor 1) isolatie, 2) slimme ventilatie en 3) batterijopslag/autonomie. Geef hieraan een budget en doelstelling.

Innovatie / prosumenten:

- 6.3. Voeg aan de titel toe: "Koers op besparing + creëren van opties".
- Voeg transparantie toe bij dynamische afname door verplichte datatransparantie (afleverset). Dit ondersteunt in de toekomst een rol voor "prosumenten" en innovatie.
- Maak de afleverset hydraulisch gescheiden. Creer mogelijkheden dat de bewoner zelf kan bepalen aan te sluiten of af te sluiten op het warmtenet op een voor hem bepaald moment.

[Type here]

Warmtepomp:

- Let op: niet iedereen die aan de WP zou moeten, is in staat om PV te leggen.

[Type here]

Commentaren | H7 Koers warmte/koeling

- [7.3.4.] Je zou verwachten dat de buurten die tussen nu en vijf jaar aan de buurt zijn, dat die verder uitgewerkt zijn.
- Graag een duidelijker scenario voor individuele oplossingen (all electric). Krijgen we dan inderdaad last van netcongestie? Hoe ziet het er dan uit?
- Waarom zijn welke wijken aangewezen?
- Als je de wijken toekent, vertel dan – naast het waarom – ook wat de consequenties zijn voor die wijken.
- [7.2.1.] Klopt het dat we met name inzetten op geothermie?
>>> Erik: Niet helemaal: er is wel meer capaciteit beschikbaar uit geothermie. Feitelijk hebben we een warmte-overschot; dat zou in het regionale warmtenet gevoed kunnen worden.
Ik welke fase zijn deze ontwikkelingen? >>> vergunningsfase.
dus bronnen de fasering was onvoldoende duidelijk.
- 7.2.1. Gebruik de warmteling als back-up; dit wordt op pagina 31 niet genoemd als strategie. Stel voorwaarden voor tijdelijk gebruik, zodat wijken zich kunnen abonneren en weer kunnen uitstappen.
- Benoem dat de gemeente 51% eigenaar wordt van coöperaties en het onderliggende transportnetwerk.
- 7.2.3. *Warmteopslag* Creëer opties voor toekomstige realisatie van extra hoge temperatuur opslag.

[Type here]

- 7.3.3. *Afweging voor warmteoplossing* Voeg een overweging toe voor warmteoplossingen: "CO₂-belasting zal stijgen!" Warmtenetten moeten nu worden ontwikkeld om toekomstbestendig te zijn. Bereken het kantelpunt over tijd met de verwachte CO₂-prijzontwikkeling.
- Pagina 37: *Topo*. De kaart is goed opgezet; de maximumtemperatuur van 70 °C voor oude wijken is goed doordacht. Top !!!

[Type here]

Commentaren | H8 Elektriciteit

RES:

[8.4] Waar komt die 60% lokale opwek vandaan?

Team Energie >>> Uit het ETP 2021. RES 1.0. misschien gaat dit nog veranderen. Momenteel met RES in overleg daarover. Want 1) zonneladder zegt dat zon liever niet op agrarische ruimte geplaatst wordt en 2) we hebben een overcapaciteit aan zon.

- Niet duidelijk: waarom moet 50% lokaal opgewekt worden? Dat is toch lastig in zo'n dichtbevolkt gebied.
- Samenwerking met buurgemeenten: maak duidelijk hoe dat werkt in de RES.

Zon:

- Zonneparken. Zonneweide's doen we in PN niet. Is dit stuk in het ETP consistent met het beleid? Het is niet duidelijk dat dit bedoeld wordt als overweging om het beleid aan te passen.
- 8.1.2. Zet sterker in op autonomie voor bewoners. Creëer opties voor aansluiting op lokale warmte, opslag van elektriciteit en dynamische prijscontracten.

Wind:

- Windmolens: niet in woonwijken. Slagschaduw te heftig.

Waterstof:

- Wordt dat gezien als lokale opwek (van die 60%)?

Team Energie>>> waterstof zetten we alleen in voor de glastuinbouw. Zelf produceren betekent ook invoeren van elektriciteit.

[Type here]

Batterijen:

- H8: drie stappen uit 2021; daar voegen we een vierde stap aan toe. Waarom bespreken we opslag/batterijen niet? Er mag best meer in staan over batterijen.
- Vraag over het net: zijn er plannen om buurtbatterijen neer te zetten, of dat te faciliteren met voorzieningen? (om te voorkomen dat iedereen zijn eigen batterij gaat aanschaffen?)

Team Energie >>> >>> onder het Hfst Netcongestie staat iets over batterijen.

Stedin mag wettelijk gezien niet die batterijen plaatsen. Dat kun je wel doen als buurtinitiatief of als energie-coöperatie.

Erik licht standpunt van gemeente op slimme batterijen toe. Wanneer wel en iet maatschappelijk wenselijk. Bij voorkeur lokale opwek+opslag+afgifte. Maar: als er een initiatief is, dan willen we dat faciliteren. De batterij staat bij ons in de lening.

[Type here]

(Commentaren | H9 Glastuinbouw)

- Glastuinbouw. De data waren inclusief GTB; de plannen en interventies gaan alleen over bebouwde omgeving. Dus wat ga je met GTB doen? Ofwel je verwijst naar een ander plan, waar dat in staat, of je legt uit wat je gaat doen moet GTB. We weten al meer over de ondergrond, door Ammerlaan, daardoor wordt het minder risicovol om een nieuwe bron te slaan.
- Hoe is de beprijzing van energie opgebouwd, voor de glastuinbouw. Aandeel subsidies? Scenario andere gasbeprijzing voor glastuinbouw.
- Neem ook scenario op waarbij Glastuinbouw uitgefaseerd/verplaatst zou worden. Wat is de consequentie voor de gemeente dan? Wat levert glastuinbouw de gemeente nu op?
- Maak ook duidelijk wat het bestaansrecht van de glastuinbouw is. Worden de producten geëxporteert? Waarom komt die CO2 dan in onze boekhouding terecht? Is de Maasvlakte dan niet een logischer locatie?

Team Energie >>> Glastuinbouw heeft ook een eigen Omgevingsprogramma; daar worden deze aspecten behandeld.